

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально – науковий інститут економіки
Фінансово-економічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і аудиту
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
кваліфікаційної роботи ступеню **бакалавра**
(бакалавра, магістра)

студентки Лозової Тетяни Вікторівни _____
(ПІБ)

академічної групи 071-19ск-1 _____
(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування» _____
(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит» _____
(офіційна назва)

на тему: «Облік і контроль фізичної особи-підприємця (на прикладі ФОП Біжко В.М.)» _____

(назва за наказом ректора)

	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
Керівник роботи	Макурін А.А.	добре	
Рецензент	Біжко В.М.		
Нормоконтроль	Макурін А.А.	добре	

ЗАТВЕРДЖЕНО:
завідувач кафедри
міжнародних відносин і
аудиту

_____ Пашкевич М.С.
(підпис) (прізвище, ініціали)

«__» _____ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню роботи ступеню **бакалавра**
(бакалавра, магістра)

Студентки Лозова Т.В. академічної групи 071-19ск-1
(прізвище та ініціали) (шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»
(офіційна назва)

на тему: «Облік і контроль фізичної особи-підприємця (на прикладі ФОП Біжко В.М.)»

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від _____
№ _____

Розділ	Зміст	Термін
1	РОЗДІЛ 1 ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОП БІЖКО В.М. У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	14.05.22
2	РОЗДІЛ 2 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ ФОП БІЖКО В.М.	26.05.22
3	РОЗДІЛ 3 КОНТРОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ПІДПРИЄМЦЯ НА ПРИКЛАДІ ФОП БІЖКО В.М.	06.06.22

Завдання видано

_____ (підпис керівника)

Макурін А.А.
(прізвище, ініціали)

Дата видачі 20.04.2020 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 15.06.2020 р.

Прийнято до виконання

_____ (підпис)

Лозова Т.В.
(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 53 стр., 8 рис., 11 табл., 36 джерела

МАЛИЙ БІЗНЕС, РИЗИК, ПОСТАЧАЛЬНИКИ, КРЕДИТОРИ, ПОКУПЦІ, КОНТРОЛЬ, ОПОДАТКУВАННЯ

Предметом дослідження є ведення обліку та проведення контролю у фізичної особи – підприємця.

Об'єктом дослідження є організація обліку та контролю у фізичній особи - підприємця на прикладі Біжко В.М.

Мета написання дипломної роботи полягає у визначенні особливостей як теоретичних так і практичних аспектів обліку та контролю, у сфері торгівельної діяльності в умовах розвитку галузі.

У країнах з розвиненою економікою підприємства не залежать від своєчасного перерахунку грошових коштів покупцями. Вони мають змогу безпосередньо перетворювати грошові вимоги на гроші під заставу боргових вимог. А в українській практиці даний механізм управління дебіторською заборгованістю не налагоджено і доки це не буде зроблено, проблема неплатежів не буде вирішена. Актуальність теми дослідження визначається важливістю удосконалення організації розрахунків, у розв'язанні глобальних економічних проблем України, і необхідністю трансформації бухгалтерського обліку та контролю розрахунків відповідно до економічних відносин ринкового спрямування

Джерелами інформації були офіційні матеріали законодавчого регулювання, річна фінансова і статистична звітність установи результати власних спостережень і досліджень. Таким чином в процесі аналізу функціонування фізичної особи-підприємця викоремлено основні аспекти здійснення обліку та проведення поточного контролю в діяльності досліджуваного об'єкта.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1	7
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОП БІЖКО В.М. У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	7
1.1 Організаційно економічна характеристика ФОП Біжко В.М.	7
1.2 Характеристика малого бізнесу та особливості його розвитку	13
1.3 Особливості функціонування суб'єкта господарювання	16
<i>Висновки до розділу 1</i>	19
РОЗДІЛ 2 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ ФОП БІЖКО В.М.	21
2.1 Державна реєстрація суб'єкта підприємництва.....	21
2.2 Звітність суб'єкта господарювання на спрощеній системі оподаткування ..	25
2.3 Удосконалення обліково-аналітичного відображення діяльності суб'єкта господарювання.....	32
<i>Висновки до розділу 2</i>	35
РОЗДІЛ 3 КОНТРОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ПІДПРИЄМЦЯ НА ПРИКЛАДІ ФОП БІЖКО В.М.	36
3.1 Контроль та діяльність фізичної особи підприємця.....	36
3.2 Реалізація податкових підходів та контролю у ФОП	41
<i>Висновки до розділу 3</i>	45
ВИСНОВКИ	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	50

ВСТУП

Закон України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" сприяв формуванню ефективної інформаційної бази для прийняття управлінських рішень у діяльності будь-якого суб'єкта господарювання. Управління запасами підприємства, що становлять для багатьох вітчизняних підприємств левову долю у балансі підприємства зумовлене вимогами ринкової інфраструктури країни. Тому важливе практичне значення та виробничу спрямованість становлять питання обліку, аудиту та аналізу забезпечення та використання запасів на підприємствах. Їх оптимізація і раціональне використання забезпечать будь-якому господарюючому суб'єкту рентабельність і прибутковість його функціонування.

Проблемам теорії і практики обліку та контролю діяльності ФОП присвячені праці Пушкаря М.С., Бутинця Ф.Ф., Чебанової Н.В., Савицької Г.В., Усача Б.Ф. та інших. Значний внесок зробили Білуха М.Т., Гетьман В.Г., Завгородній В.П., Палій В.Ф., Підлісецький Г.М. та інші вчені. в розробку теоретичних основ і методологічних підходів обліку та контролю запасів.

Але ряд проблем формування системи обліку та контролю в умовах ринкових динамічних відносин потребують подальших досліджень та методологічних розробок. Тому теоретичне обґрунтування проблеми обліку та контролю й практичне використання наробок зумовили вибір теми, визначили основні завдання даної роботи

Відповідно до поставленої мети дипломної роботи необхідно дослідити такі завдання:

- розглянути теоретичні аспекти особливості обліку та контролю у галузі торгівлі;
- виявити проблемні питання обліку під час здійснення роздрібною торгівлі;
- надати організаційно-економічну характеристику ФОП Біжко В.М.
- проаналізувати організацію обліку та контролю ФОП Біжко В.М.

- виявити проблемні питання, щодо організації обліку та контролю, досліджуваного приватного підприємця;
- внести пропозиції, щодо вдосконалення обліку та контролю, досліджуваному суб'єкті господарювання.

Методи дослідження. При написанні дипломної роботи були використані наступні методи дослідження: метод аналізу, що передбачає виокремлення в предметі дослідження складових частин, а саме - специфіки організації обліку на різних стадіях господарської діяльності та контролю витрат на виробництво і контролю операцій з купівлі продукції (товарів); метод синтезу, застосовувався для цілісного ознайомлення з системою обліку на підприємстві; на етапі збору, б систематизації і обробки інформації використовувався метод індукції, а у процесі теоретичного осмислення проблеми – дедукції.

Під час проведення дослідження був задіяний метод логічного аналізу та економіко-математичного моделювання, а саме при з'ясуванні проблем і напрямків удосконалення обліку та контролю у сфері торгівлі.

Інформаційна база дослідження. Для написання дипломної роботи була використана навчальна, монографічна та періодична література, що висвітлювала особливості обліку та контролю у ресторанному господарстві, а також нормативноправові документи в частині регулювання організації обліку даної галузі економіки. Практична частина дипломної роботи виконана на основі внутрішніх нормативних документів, облікових реєстрів аналітичного та синтетичного обліку, фінансової, податкової та статистично звітності та іншої документації ФОП Біжко В.М.

Дипломна робота включає вступ, три розділи, висновки, додатки і список використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОП БІЖКО В.М. У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1 Організаційно економічна характеристика ФОП Біжко В.М.

Поняття підприємництва висвітлюються у ст. 42 ГКУ: підприємство — це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку. В свою чергу господарська діяльністю розуміється, як діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність [1].

Основними особливостями підприємницької діяльності вважаються: ініціативність і самостійність; систематичність; діяльність на власний ризик підприємця; мета — одержання прибутку. Деякі науковці також до виділяються такі притаманні ознаки підприємництва також: творчий та інноваційний характер цієї діяльності, самостійну юридичну відповідальність, та соціально відповідальний характер.

Самостійна ініціатива — внутрішнє спонукання особи до нових форм діяльності завдяки винахідливості, кмітливості та прийняття власних рішень. Систематичність означає повторність дій, які мають регулярний характер діяльності в часі.

Ризик вбачається в персональній відповідальності підприємця за вчинену господарську діяльність, яка може нести позитивний характер, або ж негативний, що може настати за непередбачених умов. Прибутковість — основоположна мета господарської діяльності отримання доходу, позитивних результатів, при реалізації товарів та послуг на ринку завдяки виробництву продукції, виконанню робіт та надання послуг. Творчий та інноваційний характер проявляється в впровадженні новітніх продуктів в галузі техніки, технології, господарської

діяльності, управління, організації праці та нових можливостей, що покращують ведення власної справи [2].

Ознака самостійної юридичної відповідальності передбачає особисту відповідальність перед законом за ведення підприємницької діяльності, та за досягнуті результати, а соціальної характер підприємництва вбачається в ролі підприємства як основного двигуном соціального розвитку суспільства, на яке покладено розвиток суспільства та створення гідних умов для життя. Зі зростанням авторитету бізнесу в економіці та структурі суспільства і держави нестимуть дедалі більші вимоги соціальної відповідальності. Основні відомості наведені в таблиці 1.1

Таблиця 1.1

Основні відомості про суб'єкт господарювання ФОП «Біжко В.М.»

1	Повне найменування	Фізична особа підприємець Біжко Віта Михайлівна
2	Адреса	49000, дніпропетровська обл., місто дніпро, індустріальний район, вулиця косіора, будинок 27, квартира 7
3	Коротка назва	ФОП Біжко В.М.
4	ID	259312, спрощена система
5	Основний вид діяльності	<u>Неспеціалізована оптова торгівля</u>
6	Код по КВЕДу:	Оптова Торгівля Папером, Картоном, Книгами, Журналами Та Канцелярським Приладдям
7	Перебуває на обліку	Головне Управління Регіональної Статистики Державна Податкова Інспекція
8	Стан	zareєстровано

Джерело: сформовано самостійно

Малий бізнес є підприємницькою діяльністю яка створює невелику кількість робочих місць, вона не суперечить закону, і працює на власний ризик. Метою створення малого бізнесу є самореалізація особи яка очолює бізнес а також отримання прибутку. Для такого бізнесу характерним є конкретний напрямок сфери роботи, невелика кількість працівників, усі працівники в малому бізнесі зазвичай надзвичайно ціняться і є хорошими працівниками своєї сфери. Для малого бізнесу вигідною є спрощена система оподаткування. Вона має лише

один вид податку який має сплачуватися до місцевого бюджету. Спрощена система оподаткування, обліку та звітності є особливим механізмом зборів та податків. Юридичні та фізичні особи можуть самостійно обирати спрощену систему оподаткування. У статті 298 ПКУ визначено порядок вибору і перехід на спрощену систему оподаткування а також можливість відмови від такої системи оподаткування [3].

Єдиним податком є основним податком, який сплачується суб'єктами господарської діяльності на спрощеній системі оподаткування. Він є основним підприємницьким податком. У грудні 2020 р. були внесені зміни до п. 291.4 Податкового кодексу України щодо лімітів доходів для I-III груп платників єдиного податку. У 2021 році залишається 4 групи платників (табл.1.2).

Таблиця 1.2

Єдиний податок станом на 2021 рік

2021 рік	
1	2
I група	Фізичні особи-підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або здійснюють господарську діяльність з надання побутових послуг населенню. Обмеження щодо річного доходу - 167 МЗП (1 002 000 грн) станом на 01.01.2021 р. Ставка – не більше 10% від прожиткового мінімуму для працездатних осіб (227,0 грн/міс).
II група	Підприємці, які провадять господарську діяльність у сфері надання послуг, у тому числі побутових, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства. Річний дохід – 834 МЗП (5 004 000 грн). Ставка - не більше 20% мінімальної заробітної плати (1200 грн/міс.).
III група	Фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, не обмежена та юридичні особи суб'єкти господарювання. Обмеження щодо річного доходу - 1167 МЗП (7 002 000 грн) за станом на 01.01.2021 р. Ставка - 3% або 5% від доходу, для юридичних осіб – 6% з ПДВ або 10% без ПДВ.
IV група	Сільськогосподарські товаровиробники, річний дохід яких - це частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий рік становить 75% або більше. Ставка з 1 га с/г угідь: <ul style="list-style-type: none"> • для ріллі, сіножатей і пасовищ - 0,95%; • для ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях - 0,57%; • для багаторічних насаджень - 0,57%; • для багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях - 0,19%; • для земель водного фонду ставка залишиться на рівні 2,43%.

У табл.2.1 наведено розміри максимальних ставок, оскільки єдиний податок є місцевим податком, відповідно, для кожної адміністративної території органи місцевого самоврядування уточнюють ставку в межах граничного розміру. Через пандемію COVID-19 законом №540 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням б8 коронавірусної хвороби (COVID-19)» [4].

Отже, єдиний податок залишається важливим елементом податкової системи України, який сплачується фізичними та юридичними особами, що застосовують спрощену систему оподаткування. На наше переконання, цей податок сприяє підприємницькій активності в державі та зміцнює фінансову безпеку невеликих підприємств та фізичних осіб-підприємців.

Таблиця 1.3

Єдиний податок у 2022 році

Група ФОП на єдиному податку	Опис	Ставка єдиного податку на місяць з 01.04.22 до припинення ВС, НС	Подача звіту в ДПС	Термін оплати податку з 01.04.22 до припинення ВС, НС
1 група	дохід за 2022 рік до 1 085 500 грн, відсутність найманих працівників	мають право не сплачувати ЄП	Декларація платника єдиного податку не заповнюється за період, в якому ЄП не сплачувався	термін оплати довільний, так як сплата ЄП в цей період є добровільною
2 група	дохід за 2022 рік до 5 421 000 грн, максимум 10 найманих працівників	мають право не сплачувати ЄП		
3 група	ФОП та юридичні особи з доходом за календарний рік до 10 мільярдів грн, кількість співробітників необмежена, за винятком видів діяльності в п.9.3 Закону 2120-ІХ	2% від доходу	Декларація платника єдиного податку подається за звітний квартал із зазначеннями суми щомісячного доходу протягом 40 календарних днів після завершення кварталу	щомісяця до 15 числа сплачується авансовий внесок ЄП за підсумками попереднього календарного місяця

Пам'ятка для ФОП, які обрали спрощену систему оподаткування, в період до та після воєнного, надзвичайного стану. Разом із збільшенням мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму відбулися зміни в ставках єдиного податку з 01.01.2022 р. З 01.01.2022 р. прожитковий мінімум для працездатних осіб – 2481 грн, мінімальна зарплата – 6500 грн. Згідно Закону № 2120-IX від 15 березня 2022 р. “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану” тимчасово, з 1 квітня 2022 р. до припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України, дозволені такі особливості щодо єдиного податку (ЄП).

Таблиця 1.4

Єдиний податок у 2022 році

Група ФОП на єдиному податку	Опис	Ставка єдиного податку на місяць згідно п.п 293.1 , 293.2 ПКУ.	Подача звіту в ДПС	Термін оплати податку (згідно 295.1 та 295.3 ПКУ)
1 група	дохід за 2022 рік до 1 085 500 грн, відсутність найманих працівників	*до 10% прожиткового мінімуму, що дорівнює 248,10 грн (2481 грн*10%)	звіт подається раз в рік протягом 60 календарних днів після завершення року (пункти 49.18.3 та 296.2 ПКУ)	до 20 числа (включно) поточного місяця або авансовим внеском за весь звітний період (п. 295.1 ПКУ). Для прикладу: єдиний податок за січень сплачується до 20 січня включно
2 група	дохід за 2022 рік до 5 421 000 грн, максимум 10 найманих працівників	*до 20% мін. ЗП, що дорівнює 1300 грн (6500 грн*20%)		
3 група	дохід за 2022 рік до 7 585 500 грн, кількість співробітників необмежена	3% + ПДВ або 5% від доходу	звіт подається щоквартально протягом 40 календарних днів після завершення кварталу (пункт 49.18.2 та 296.3 ПКУ)	протягом 10 календарних днів після останнього дня подання декларації за квартал (п. 295.3 ПКУ).

Застосування РРО для ФОП з 1 січня 2022 року всі платники єдиного податку 2-4 групи зобов'язані застосовувати РРО/ПРРО. Залишається

необов'язковим застосування РРО/ПРРО лише для платників єдиного податку 1 групи. При цьому у зв'язку із воєнним станом, згідно із Законами № 2118-IX від 03.03.2022 та № 2120-IX від 15.03.2022, Закон "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій" доповнено наступними пунктами: Тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України, санкції за порушення вимог цього Закону не застосовуються, крім санкцій за порушення порядку здійснення розрахункових операцій при продажу підакцизних товарів [5].

На період дії воєного, надзвичайного стану або обставин непереборної сили: проведення розрахункових операцій в режимі офлайн можуть здійснюватись з перевищенням строків, встановленими в ст.5 Закону. зупинено заборону використання ПРРО в режимі офлайн без діапазону фіскальних номерів, сформованих ФСКО.

Також, платникам 2-4 груп, відповідно до постанови КМУ № 1336, дозволено замість РРО/ПРРО використовувати розрахункові книжки та книги обліку розрахункових операцій (РК та КОРО) при продажу товарів (крім підакцизних) на території сіл та селищ, якщо виконуються наступні умови: річний обсяг розрахункових операцій не перевищує 167 МЗП (у 2022 році – 1 085 500 грн) на один структурний (відокремлений) підрозділ; така торгівля не здійснюватиметься в одному торговельному об'єкті, де також продаються підакцизні товари; такими ФОП не здійснюється дистанційна торгівля, в тому числі через мережу Інтернет; сільськими радами та радами об'єднаних територіальних громад не прийнято рішення про обов'язкове застосування РРО/ПРРО на території відповідних громад.

Увесь перелік видів діяльності, для яких дозволені розрахункові операції без застосування РРО/ПРРО, але з використанням РК та КОРО, затверджено постановою КМУ N 1336 (редакція від 11.02.2022 р.).

Зокрема це наступні види діяльності: роздрібна торгівля через засоби пересувної торговельної мережі (автомагазини, авторозвозки, автоцистерни, лотки, столики та ін.), що розташовані за межами стаціонарних приміщень.

роздрібна торгівля на ринках, ярмарках (за винятком розташованих на їх території магазинів, кіосків, палаток, павільйонів, приміщень контейнерного типу).

Роздрібна торгівля та громадське харчування, що здійснюється підприємствами споживчої кооперації, а також сільськогосподарськими товаровиробниками, які використовують продукцію власного виробництва; продаж страв та безалкогольних напоїв у буфетах вищих навчальних закладів, у їдальнях і буфетах підприємств УТОС та УТОГ [6].

Роздрібна торгівля, громадське харчування та побутове обслуговування на території закритих військових гарнізонів і містечок, а також військових частин, розташованих у межах сіл, селищ; роздрібна торгівля медичними і фармацевтичними товарами та надання медичних і ветеринарних послуг на території села, селища; надання побутових послуг на території села, селища; надання медичних послуг виїзними бригадами та медичне обслуговування вдома у замовника.

1.2 Характеристика малого бізнесу та особливості його розвитку

Важливою ознакою ринкової економіки є взаємодія великих, середніх та малих підприємств. Малий бізнес є бізнесом який постійно змінюється. Малий бізнес почав розвиватися через зростання безробіття, закриття великих підприємств. Завдяки малому бізнесу є багато можливостей для працевлаштування великих верств населення. Малий бізнес відіграє особливу роль у розвитку торгівлі, сфері послуг, громадському харчуванні і ще в багатьох сферах. Він являє собою велику кількість власників які займаються малим підприємством.

Суб'єктами малого бізнесу являються фізичні особи які являються зареєстрованими суб'єктами підприємницької діяльності, у них число працюючих за звітний період не повинна перебільшувати 50 осіб та обсяг річного валового доходу немає бути більше 70 млн. гривень.

Переваги спрощеної системи оподаткування:

- не треба вести облік витрат (тому що об'єктом оподаткування являється дохід підприємства, а не прибуток від діяльності);
- не потрібно розуміти усі дрібниці бухгалтерського обліку;
- визначення оподаткованого доходу набагато простіше у роботі ніж при загальній системі.

ІТ-фопи — найактивніша частина приватних підприємців у 2021 році, їх частка загального приросту серед усіх компаній склала більше половини (53%). ІТ-сфера зросла за рік на 44,5 тис. фопів-програмістів (+26%), чим не може похвалитися жоден інший вид діяльності [7]. На другому місці за приростом — бізнеси, що надають інформаційні послуги (+9 тис. або 24%). На третьому місці — фопи кафе та ресторанів (+6 тис. або +10%), що вирости попри локдаун та карантинні обмеження. Кількість підприємців, що займаються роздрібною торгівлею, зросли на 7 тис. одиниць, що, втім, становить лише 1% їх загальної кількості. Приріст фопів показує, що нових бізнесів відкривалось більше, аніж було закрито «старих», зареєстрованих раніше (рис 1.1)

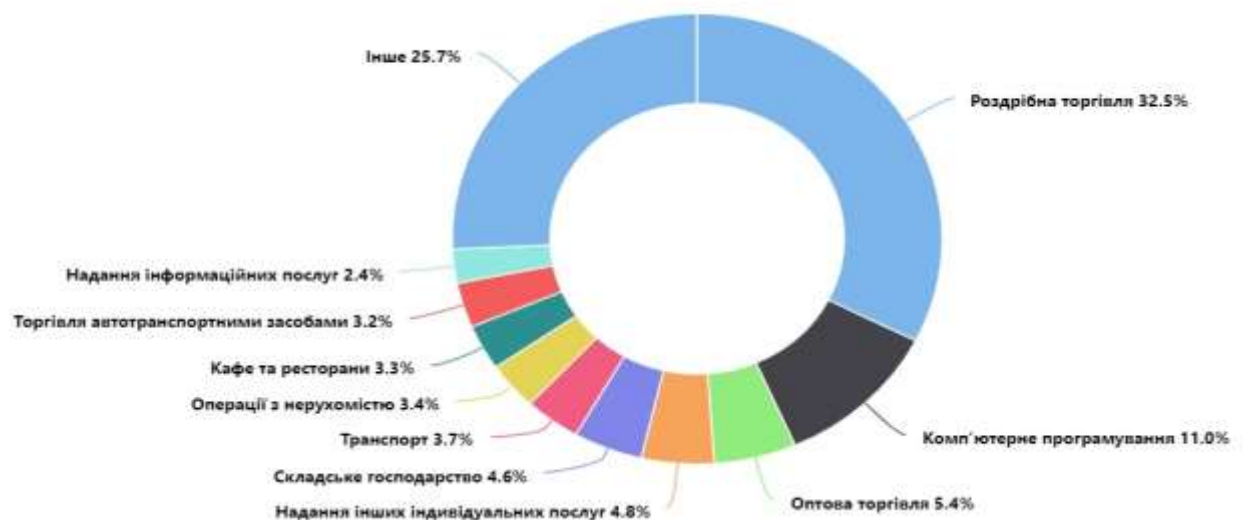

Рис 1.1 Види діяльності Фопів на кінець 2021 року

Джерело: узагальнено автором на основі [12]

Деякі види фопів навпаки — не зростали, а скорочували свою діяльність. Зокрема, серед найбільших груп, де кількість підприємців перевищує 10 тис., значно скоротилась кількість фопів, що займаються поштовою та кур'єрською

діяльністю (-8,5%). Їхнє просідання виглядає досить несподівано, адже ці сфери вважаються перспективними. Негативну динаміку показали також такі групи підприємців, як авіаційний транспорт (-8%), діяльність у сфері радіомовлення та телевізійного мовлення (-8%), складська діяльність (-5%) та оптова торгівля (-2%). Всі ці групи фопів демонструють падіння показників уже другий рік поспіль.

Спрощену систему оподаткування, обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва запроваджено в Україні в 1999 року для розвитку малого бізнесу. З точки зору ведення бухгалтерського обліку спрощена система оподаткування є значно легкою. Особливість спрощеної системи оподаткування – сплата єдиного податку. Єдиний податок є місцевим податком, що сплачують фізичні особи та юридичні особи, що являються підприємцями.

Спрощена система оподаткування зазнала багато реформ, на даний час вона досягла висот і є популярною серед системи оподаткування. Але на жаль на даний час не обійтись без недоліків.

Виникають проблеми з адмініструванням податків. Існує кілька варіантів щодо способів ухилення від сплати податків за допомогою спрощеної системи оподаткування:

- Спрощена система оподаткування використовується юридичними особами для переведення коштів у готівку;
- Замість оформлення офісних працівників відбувається оформлення відносин з ФОП ;
- Продаж товарів через осіб які використовують спрощену систему оподаткування із заниженням задекларованого річного доходу

У таблиці 1.5 подані результати дослідження Інституту соціально-економічної трансформації щодо фіскального ефекту від ухилення від оподаткування в системі ССО.

Таблиця 1.5

**Порівняльний аналіз фіскального ефекту схем ухилення від
оподаткування в Україні за допомогою ССО**

Схема	Податки (платежі), яких вона дозволяє уникати	Приблизні обсяги (млрд грн на рік)	Приблизні втрати бюджету (млрд грн на рік)
«Обнал» через ФОП	ПП+ПДВ+ЄСВ+ПДФО	3-7	0.7-3
ФОП замість найму	ЄСВ+ПДФО	10	2,5-5
Заниження виручки	ЄП	18-20	1-1.5
Загалом втрати по ССО			4.2-9.5

Як бачимо з таблиці 1.5 найбільші втрати відбуваються через співпрацю суб'єктів малого бізнесу з ФОП за цивільно-правовими договорами. В даний час держава має реформувати податкову систему, має зберегти можливість для малого бізнесу користуватися спрощеною системою оподаткування, без можливості для великих підприємств нехтувати нею [8]. Мають бути виконано заходи з попередження нехтувань у спрощеній системі оподаткування з метою приховування прибутків через подрібнення.

1.3 Особливості функціонування суб'єкта господарювання

Традиційне зростання сум єдиного податку по 1-2 групі разом зі збільшенням мінімальної зарплати та прожиткового мінімуму для працездатної особи з 01 січня 2022 року.

Потім впродовж всього року вони змінюватися не будуть, так як прив'язані до цих показників на 1 січня; перехід на місячну звітність з єдиного податку та ЄСВ по найманим працівникам. Як відомо, у 2021 році сталося об'єднання зарплатної звітності з ЄСВ, ПДФО та військового збору. Такий єдиний Податковий розрахунок, що об'єднує ЄСВ, ПДФО та військовий збір, впродовж 2021 року мав квартальний звітний період. Однак через спричинені таким звітним періодом проблеми Пенсійного фонду зі збиранням інформації про страховий стаж працівників у Мінфіні вже вирішили зробити даний звіт місячним [9].

Отже, буде нова форма та місячний звітний період; провадження РРО для ФОП 2-4 групи до 1 січня 2022. У 2021 році дані зміни відтермінували (див. нижче). Однак станом на листопад 2021 року ніяких нових відтермінувань законодавці не обіцяли; ліміти доходу по групах ЄП зростуть, так як вони мають прив'язку до мінімальної зарплати (табл. 1.6)

Таблиця 1.6

Особливості звітування

Група ЄП	1–2-а	3-а	4-а
Періодичність подання	Раз на рік	Раз на квартал	Раз на рік. Декларація за поточний рік
У які строки подати	60 днів після закінчення року з 1 січня до 1 березня (за 2021 р до 01.03.2022)	40 днів після закінчення кварталу	Не пізніше 20 лютого
Група ЄП	1-а	2-а	3-а
Відпустка	1 місяць на рік	1 місяць на рік для ФОП без працівників	Немає, оскільки ЄП платять від доходу, нема доходу — нема податку
Єдинники 1–2-ї груп мають право перейти на «старшу» групу ЄП у разі перевищення допустимого обсягу річного доходу.	Підприємці на 3-й групі такої можливості не мають. ФОП 3-ї групи можуть перейти на одну з «молодших» груп ЄП, 2-у групу можна змінити на 1-шу або 3-ю, а 1-шу — на одну зі «старших».	З 4-ї групи можна перейти на 3-ю або на ЗС, але треба сплатити ЄП у розмірі 25% річної суми податку за кожен квартал, протягом якого ФОП неправомірно перебував на 4-й групі (пп. 298.8.6 ПКУ).	

РРО 1-а група не використовує. 2-а та 3-я групи зобов'язані використовувати РРО/ПРРО. Але є виключення, коли РРО можна не

використовувати. Якщо приймає виключно безготівкові оплати від контрагентів:

У розумінні податкової безготівковими вважаються оплати без використання платіжних карток: Кошти з розрахункового рахунку покупця переводяться на поточний рахунок ФОП. Покупець вносить оплату через банк, для зарахування на рахунок ФОП. Покупець вносить оплату готівкою через ПТКС, що належить банку [10].

Також дозволяється не використовувати РРО/ПРРО при розрахунках за послуги, якщо ФОП отримав оплату за допомогою банківських систем дистанційного обслуговування або сервісів переказу грошей (Приват24, Fondy, Portmone, LiqPay тощо) (п. 14 ст. 9 ЗУ «Про РРО»).

Висновки до розділу 1

Малий бізнес є підприємницькою діяльністю яка створює невелику кількість робочих місць, вона не суперечить закону, і працює на власний ризик. Метою створення малого бізнесу є самореалізація особи яка очолює бізнес а також отримання прибутку. Для такого бізнесу характерним є конкретний напрямок сфери роботи, невелика кількість працівників, усі працівники в малому бізнесі зазвичай надзвичайно ціняться і є хорошими працівниками своєї сфери. Для малого бізнесу вигідною є спрощена система оподаткування.

Єдиний податок залишається важливим елементом податкової системи України, який сплачується фізичними та юридичними особами, що застосовують спрощену систему оподаткування. На наше переконання, цей податок сприяє підприємницькій активності в державі та зміцнює фінансову безпеку невеликих підприємств та фізичних осіб-підприємців

Роздрібна торгівля та громадське харчування, що здійснюється підприємствами споживчої кооперації, а також сільськогосподарськими товаровиробниками, які використовують продукцію власного виробництва; продаж страв та безалкогольних напоїв у буфетах вищих навчальних закладів, у їдальнях і буфетах підприємств УТОС та УТОГ.

Переваги спрощеної системи оподаткування:

- не треба вести облік витрат (тому що об'єктом оподаткування являється дохід підприємства, а не прибуток від діяльності;
- не потрібно розуміти усі дрібниці бухгалтерського обліку;
- визначення оподатковуваного доходу набагато простіше у роботі ніж при загальній системі.

У розумінні податкової безготівковими вважаються оплати без використання платіжних карток: Кошти з розрахункового рахунку покупця переводяться на поточний рахунок ФОП. Покупець вносить оплату через банк, для зарахування на рахунок ФОП. Покупець вносить оплату готівкою через ПТКС, що належить банку.

Традиційне зростання сум єдиного податку по 1-2 групі разом зі збільшенням мінімальної зарплати та прожиткового мінімуму для працездатної особи з 01 січня 2022 року

Виникають проблеми з адмініструванням податків. Існує кілька варіантів щодо способів ухилення від сплати податків за допомогою спрощеної системи оподаткування:

- Спрощена система оподаткування використовується юридичними особами для переведення коштів у готівку;
- Замість оформлення офісних працівників відбувається оформлення відносин з ФОП ;
- продаж товарів через осіб які використовують спрощену систему оподаткування із заниженням задекларованого річного доходу

РОЗДІЛ 2 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДІЯЛЬНОСТІ ФОП БІЖКО В.М.

2.1 Державна реєстрація суб'єкта підприємництва

Для проведення державної реєстрації юридичної особи засновник (засновники) або уповноважена ними особа повинні особисто подати державному реєстратору чи надіслати рекомендованим листом з описом вкладення такі документи (рис 2.1):

- заповнену реєстраційну картку;
- копію рішення засновників або уповноваженого ними органу про створення юридичної особи у випадках, передбачених законом;
- два примірники установчих документів;
- документ, що засвідчує внесення реєстраційного збору за проведення державної реєстрації юридичної особи.

Якщо ж фізично особа має намір стати фізичною особою-підприємцем то для проведення реєстрації така особа повинна надати державному реєстратору за місцем проживання такі документи:

1. заповнену реєстраційну картку

2. копію довідки про включення заявника до Державного реєстру фізичних осіб—платників податків та інших обов'язкових платежів

3. документ, що підтверджує внесення реєстраційного збору за проведення державної реєстрації

Рис. 2.1 Документи з проведення реєстрації особи підприємця

Державний реєстратор розглядає запит на реєстрацію та за відсутності підстав для відмови в державній реєстрації фізичної особи-підприємця, таку особу вносять до Єдиного державного реєстру, в якій робиться запис про проведення державної реєстрації на підставі відомостей реєстраційної картки.

Державна реєстрація фізичної особи—підприємця проводиться в термін не більше двох робочих днів, а юридичних осіб не більше трьох робочих днів з дня отримання державним реєстратором документів для проведення державної реєстрації [11].

Факт внесення до Єдиного державного реєстру запису про державну реєстрацію юридичної особи або фізичної особи—підприємця виступає свідоцтво про державну реєстрацію, яке вручається особі державним реєстратором. Також державний реєстратор видає примірник установчих документів з відміткою державного реєстратора про проведення державної реєстрації юридичної особи. Державний реєстратор не пізніше наступного робочого дня з дати державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи—підприємця надсилає відповідним органам статистики, державної податкової служби, Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування повідомлення про державну реєстрацію для взяття цих осіб на облік. Відповідно до п. 63.5 ПКУ фізичні особи — підприємці підлягають взяттю на облік як самозайняті особи. Порядок обліку таких осіб у податкових органах регулює окрема ст. 65 ПКУ [12].

Алгоритм реєстрації можна представити за наступною формою (рис. 2.2):

1. Фізична особа подає документи. Документи фізична особа повинна подавати держреєстратору за місцем свого проживання. Законом передбачено кілька можливих варіантів подання документів: особисто (поштовим відправленням або в електронній формі) та через уповноважену особу.

2. Держреєстратор розглядає документи. Якщо держреєстратор прийняв документи до розгляду, він надалі приймає рішення — зареєструвати чи, навпаки, відмовити у реєстрації. Відмовити у держреєстрації можна виключно у разі наявності підстав, викладених у ч. 1 ст. 44 Закону № 755: — відомості, що вказані у реєстраційній картці, не відповідають відомостям, які зазначені у документах, що подані для проведення державної реєстрації; — щодо фізичної особи, яка має намір стати підприємцем наявні законодавчі обмеження (про них

ішлося вище); — у Єдиному держреєстрі юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців (ЄДР) наявний запис про те, що заявник вже є підприємцем.

3. Держреєстратор повідомляє відповідні органи. Це відбувається не пізніше наступного робочого дня з дати реєстрації. Держреєстратор передає повідомлення відповідним органам статистики, доходів і зборів і Пенсійного фонду України про проведення держреєстрації фізособи. У такому повідомленні зазначаються номер і дата, за якими міститься запис про підприємця в ЄДР, та відомості з реєстраційної картки для взяття підприємця на облік (ч. 5 ст. 43 Закону № 755).

4. Держреєстратор видає підприємцю виписку. Після того як держреєстратор отримує від зазначених органів дані про взяття на облік (податковий, пенсійний, статистичний), він видає заявнику виписку з ЄДР. Така виписка видається не пізніше наступного робочого дня після того, як держреєстратор отримує вищезазначені дані (ч. 4 ст. 43 Закону № 755).

Рис 2.2 Схема, за якою відбувається реєстрація фізичної особи підприємцем

Джерело: сформовано самостійно

Для того щоб підприємець міг обрати спрощену систему оподаткування, також існують певні обмеження [13]. Вони стосуються граничного обсягу доходу, кількості найманих працівників, видів діяльності, а також форми розрахунків за товари (роботи, послуги), які підприємець планує продавати. Якщо підприємець відповідає вказаним критеріям, він реєструється платником єдиного податку в порядку, визначеному ст. 299 ПКУ. Принагідно нагадаємо, що починаючи із 01.01.2014 р. Закон № 657 повністю змінив редакцію цієї статті. Зокрема, скорочуються строки на реєстрацію суб'єкта господарювання платником єдиного податку і скасовується Свідоцтво платника єдиного податку. Більш детально про це читайте у газеті «Податки та бухгалтерський облік», 2013, № 95, с. 24. Реєстрація підприємця платником ЄСВ. Взяття на облік підприємця як платника ЄСВ проводиться через держреєстратора.

Документом, що підтверджує внесення плати за державну реєстрацію, є оригінал чи ксерокопія квитанції про сплату реєстраційного збору. Реєстраційний збір становить 1,5 неоподатковувані мінімуми доходів громадян (25,5 грн.) [14]. За прискорену, протягом одного дня, державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності — фізичної особи стягують плату, яка становить потрійний розмір реєстраційного збору, тобто 4,5 неоподатковувані мінімуми доходів громадян (76,5 грн.). 70 відсотків коштів, одержаних від плати за державну реєстрацію, зараховуються до місцевого бюджету за місцем Вашого проживання, а 30 відсотків коштів — до державного бюджету. Тому заявникові необхідно перерахувати реєстраційний збір у цій пропорції на два розрахункові рахунки, реквізити яких можна довідатися в органі державної реєстрації (таку інформацію можна отримати й у відділенні Ощадбанку). Практика показує, що підготовка всіх документів забирає від 1 до 3 днів. Органу державної реєстрації забороняється для проведення державної реєстрації вимагати від заявника додаткові документи.

У п'ятиденний термін від дня державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності — фізичної особи орган державної реєстрації подає: до органу державної статистики та органу державної податкової служби, а також

до Мінфіну (у разі державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності, який провадить діяльність страхового брокера) — копії реєстраційної картки з відміткою про державну реєстрацію; до органів Пенсійного фонду, Фонду соціального страхування — інформаційне повідомлення [15].

Статус заяви можна перевірити у кабінеті громадянина, повідомлення про реєстрацію чи відмову також з'явиться у кабінеті. Як тільки запис про реєстрацію фізичної особи-підприємця з'явиться в Єдиному державному реєстрі, можна отримати витяг з реєстру в кабінеті громадянина.

2.2 Звітність суб'єкта господарювання на спрощеній системі оподаткування

Первинні документи (на бухгалтерському сленгу – “первинка”) — це документи, створені у письмовій або електронній формі, які містять відомості про господарські операції, включаючи розпорядження та дозволи адміністрації (власника) на їх проведення. Господарські операції — це факти підприємницької та іншої діяльності, що впливають на стан майна, капіталу, зобов'язань і фінансових результатів [16].

Наприклад, придбання чи продаж товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ) може спричинити зміну у структурі активів підприємства та появу нових чи погашення існуючих зобов'язань [17].

Застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності надає суб'єкту малого підприємництва низку переваг: 1) Процедура та порядок реєстрації платника податку спрощений 2) Система розрахунків знаходиться на спрощеній системі, тому набагато легше вести розрахунки 3) Бухгалтерський облік та фінансова звітність полегшена 5) Є право вибору сплати ПДВ

Книга обліку доходів і витрат — первинний документ, який необхідно вести кожному підприємцю. Правила ведення цього документа довгий час не змінювалися, але з 1 січня 2021 року в законодавстві набули чинності нові правила ведення книги обліку доходів [18].

Таблиця 2.1

Нормативні документи з регламентації обліку ФОП

№	Вид нормативного документа	Призначення
1	Господарський Кодекс України (ГКУ) [13]	Визначає види суб'єктів підприємницької діяльності (СПД) та критерії віднесення
2	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [11]	Визначає види СПД та критерії віднесення (види СПД аналогічні ГКУ, а критерії віднесення дещо інші)
3	Податковий Кодекс України (ПКУ) [12]	Визначає дозволену систему оподаткування («загальну» чи «спрощену» – сплата єдиного податку)
4	П(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» [14]	Визначає склад фінансового звіту СПД (або фінансовий звіт за формою 1-м та 2-м, або спрощений фінансовий звіт за формою 1-мс, 2- мс)
5	Методичні рекомендації із застосування регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами (№ 720) [15]	Визначає склад регістрів бухгалтерського обліку (журнали обліку господарських операцій, відомості обліку господарських операцій)
6	Постанова КМУ «Про забезпечення реалізації статті 10 Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» [16]	Надає перелік окремих видів торговельної діяльності та послуг, яким дозволено замість реєстраторів розрахункових операцій використовувати розрахункові книжки та книги обліку розрахункових операцій.
7	Постанова КМУ «Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів» [17]	Визначає порядок та правила, які регулюють торговельну діяльність підприємств оптової і роздрібною торгівлі.
8	Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань [18]	Визначає правила та порядок проведення інвентаризації товарів та оформлення її результатів.
9	Постанова КМУ «Про затвердження Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей [19]	Визначає спосіб визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, псування товарів.
10	Наказ про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів [20]	Визначає типові форми первинної облікової документації товарів, які використовуються на підприємствах.

Прикладом податкових переваг для суб'єктів спрощеної системи оподаткування є позбавлення обов'язку сплачувати: податок на додану вартість, окрім платників єдиного податку 3-ї групи, які прийняли рішення сплачувати ПДВ та платників 4-ої групи єдиного податку; податок на прибуток підприємств;

земельний податок, крім земельного податку за земельні ділянки, що не використовуються платниками єдиного податку першої – третьої груп для провадження господарської діяльності та платниками єдиного податку четвертої групи для ведення сільськогосподарського товаровиробництва; податок на доходи фізичних осіб в частині, що отримані в результаті господарської діяльності платника єдиного податку першої – четвертої групи (фізичної особи); рентну плату за спеціальне використання води платниками 4-ї групи.

Також спрощується система адміністрування для суб'єктів господарювання й відповідно зменшується небезпека можливого порушення правил. До переваг можна віднести і те, що єдиний податок, який сплачується при спрощеній системі оподаткування, відноситься до місцевих і органи місцевого самоврядування можуть самостійно встановлювати ставки з цього податку [19]. Відповідно різні платники єдиного податку у різних містах можуть мати різні податкові зобов'язання, що допомагає визначити особливості територіальних громад та урахувати потреби споживачів суспільних послуг (табл 2.2).

Таблиця 2.2

Структура доходів Зведеного бюджету України

Показники		2018	2019	2020	2021
Податок на прибуток	млн.	39053	60223	73396	106182
ПДВ	млн	39668	54052	63450	79130
Податок з доходів фізичних осіб	млн	99983	138781	229900	275486
Єдиний податок	млн	10975	17167	24083	29564
Доходи зведеного бюджету	млн	507635	650781	828158	986348

Одним із недоліків даної системи оподаткування є те, що розмір податку для I та II категорій платників не залежить від результатів діяльності, на відміну

від загальної системи оподаткування, де базою оподаткування є чистий дохід, тобто має місце застосування єдиних податкових ставок для всіх категорій платників, незалежно від обсягів виручки за звітний період [20]. Внаслідок цього ставка податку не змінюється, навіть якщо діяльність є збитковою, що з урахуванням періодичних політичних та соціально-економічних криз в Україні сприяє погіршенню фінансового стану малих та середніх підприємств

Розділ 9 Додатка 1 заповнюється наступним чином: у графі 2 «Самостійно визначена сума, на яку нараховується єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі - єдиний внесок) з урахуванням максимальної величини» - в рядках у розрізі кожного календарного місяця зазначається самостійно визначена сума доходу, яка не може бути меншою за розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, та не більшою максимальної величини бази нарахування єдиного внеску [21].

Максимальна величина бази нарахування єдиного внеску - максимальна сума доходу застрахованої особи на місяць, що дорівнює 15 розмірів МЗП, на яку нараховується ЄСВ;

у графі 3 «Розмір єдиного внеску» - зазначається ставка єдиного внеску 22%;

у графі 4 «Сума нарахованого єдиного внеску» - відображається сума єдиного внеску, розрахована шляхом множення суми, зазначеної у графі 2, на розмір єдиного внеску в розрізі кожного місяця, зазначений у графі 3.

Усі графи розд. 9 заповнюються в розрізі календарних місяців. Показники граф 2 та 4 розд. 9 підсумовуються у рядку «Усього». У випадках звільнення від нарахування та сплати єдиного внеску графи 2, 3 та 4 не заповнюються.

Звітувати за новою формою податкової декларації з єдиного податку (з Наказу № 752) потрібно:

ФОП 1-2 групи – при звітуванні за 2021 рік; ФОП 3 групи – при звітуванні, починаючи за I квартал 2021 року й далі. Щодо Додатка 1 (ЄСВ), то вперше він подається:

ФОП 1-2 групи – при звітуванні за 2021 рік (п. 296.2 ПКУ); ФОП 3 групи – при звітування за весь 2021 рік (п. 296.3 ПКУ).

У деклараціях за I-III квартали 2021 року Додаток 1 (ЄСВ) заповнювати було НЕ потрібно [22].

Таблиця 2.3

Термін сплати податків для спрощеної системи

Критерії	Групи ЄП для ФОП 2021/2022		
	1	2	3
	тільки ФОП	тільки ФОП	ФОП і юрособи
Сума податку у 2021 році			
• за місяць	227,00 грн/місяць (виняток – січень-травень 2021 року, коли єдиний податок не сплачується)	1200,00 грн/місяць	3% доходу (платник ПДВ) 5% доходу (неплатник ПДВ)
• за квартал	681,00 грн/квартал (виняток – I квартал – 0 грн, II квартал – 227,00 грн)	3600,00 грн/місяць	
Сума податку у 2022 році			
• за місяць	248,10 грн/місяць	1300,00 грн/місяць	3% доходу (платник ПДВ) 5% доходу (неплатник ПДВ)
• за квартал	744,30 грн/квартал	3900,00 грн/місяць	
Строки сплати та декларування податку			
строк сплати	авансом не пізніше 20-го числа (включно) поточного місяця**		раз у квартал протягом 10 к. днів** після крайньої дати подачі декларації
звітний період	рік*		квартал
строк подачі декларації	60 к. днів** після кінця року		40 к. днів** після кінця кварталу, у т.ч. й кварталу IV
* існують винятки, коли звітним періодом стає квартал: <ul style="list-style-type: none"> • ФОП перевищує граничний обсяг доходу за даними Книги обліку доходів (і витрат); • ФОП приймає рішення про перехід у групу 3; • ФОП відмовляється від спрощеної системи та переходить на загальну; ** якщо останній день подачі декларації припадає на вихідний або святковий день, то тоді останнім днем строку подачі вважається операційний (банківський) день, що настає за цим вихідним або святковим днем (п. 49.20 ПКУ)			

Електронна декларація. Якщо є КЕП, заповнити та надіслати онлайн декларацію з ЄП можна через кабінет платника, розділ «Введення звітності», вибираєте період «рік» та форму декларації з ЄП для 1–2-ї груп. Ще можна скористатися сервісом "Таксер". Як ФОП подавати звітність до податкової: онлайн, поштою, особисто [23].

Крайній термін надсилання звіту — остання година 1 березня (п. 49.5 ПКУ). Як правило, сервери податкової можуть працювати з перебоями, тож краще не відкладати подання декларації на останній день [24].

Декларація на папері. Заповнюєте два екземпляри і несете до податкової особисто ви чи ваш представник, можна надіслати і поштою. Поштою два

примірники відправляєте мінімум за 5 днів до кінця терміну подання декларації [25].

Заповнити податкову декларацію й інші документи можна онлайн, завдяки сервісному сайту (рис. 2.3 та 2.4).

Рис 2.3 Вхід до особового кабінету платника податків ФОП

У 2022 році фізичні особи – платники єдиного податку першої – третьої груп подають податкову декларацію платника єдиного податку – фізичної особи-підприємця (далі – податкова декларація) за формою, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 19.06.2015 № 578 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 09.12.2020 № 752), у складі якої заповнюється (у разі виникнення такого обов’язку) додаток 1 «Відомості про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску» [26].

Податкова декларація подається до контролюючого органу за місцем податкової адреси в один із таких способів (у спосіб за вибором платника податків): особисто платником податків або уповноваженою на це особою; надсилається поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення;

засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог законів щодо електронного документообігу та електронного цифрового підпису.

1	ПОДАТКОВА ДЕКЛАРАЦІЯ ПЛАТНИКА ЄДИНОГО ПОДАТКУ - ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ - ПІДПРИЄМЦЯ у якого податковий (звітний) період рік ****		01	☒	Звітна
			02	☐	Звітна нова
			02	☐	Уточнююча
			02	☐	Довідково*
2	Податковий (звітний) період:		☐ I квартал ☐ півріччя ☐ три квартали ☒ рік ☐ (місяць)**		
3	Податковий (звітний) період, який уточнюється		☐ I квартал ☐ півріччя ☐ три квартали ☒ рік ☐ року		
4	ГОТОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДПС У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ (найменування контролюючого органу, до якого подається звітність)		Ця позначка стоїть в електронній формі за замовчуванням. Оскільки не заповнено поле "рік", вона ні на що не впливає. Це не помилка.		
5	Платник:	Іванова Анна Олександрівна			
6	Податкова адреса:	43200, Дніпропетровська обл., м. Дніпро вул. Володимира Мономаха буд. 154, 18			
	Електронна адреса:	anna.ivanova@zhanatbtl.ua		Телефон:	0918769845
7	Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія (за наявності) та номер паспорта ¹		3039214578		
8	Особливі відмітки				
	8.1	☐	платника податку, що подає декларацію за останній податковий (звітний) період, на який припадає дата державної реєстрації припинення ²		
8.2	☐	платника податку, що подає декларацію за останній податковий (звітний) період, в якому здійснено перехід на сплату інших податків і зборів ²			

Рядок 21 – відображають суму нарахованого ФОП ЄСВ за «себе» за рік.

VII. ВИЗНАЧЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ІЗ СПЛАТИ ЄДИНОГО ВНЕСКУ ЗА ДАНИМИ ЗВІТНОГО (ПОДАТКОВОГО) ПЕРІОДУ			
Назва показника	Код рядка	Обсяг (грн., коп.) ⁴	
Сума єдиного внеску, яка підлягає сплаті на небюджетні рахунки, за даними звітного (податкового) періоду (рядок Усього графа 4 розділу 9 додатку 1)	21	15 950.00	
Доповнення до податкової декларації (заповнюється і додається відповідно до пункту 46.4 статті 46 глави 2 розділу II Податкового кодексу України) на _____ арк.			
N з/п	Зміст доповнення		
До декларації додається:			
1	Додаток 1 "Відомості про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску" ⁸		☒

Рис 2.4 Приклад заповнення податкової декларації

Електронний кабінет» забезпечує можливість реалізації платниками податків прав та обов'язків, визначених ПКУ та іншими законами, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, та нормативно-правовими актами, прийнятими на підставі та на виконання ПКУ та інших законів, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи, в тому числі, шляхом заповнення, перевірки та подання податкових декларацій, звітності до контролюючого органу».

2.3 Удосконалення обліково-аналітичного відображення діяльності суб'єкта господарювання

Оскільки фізична особа-підприємець самостійно здійснює діяльність та веде певну звітність, пропонується використання податкового календаря, який допоможе не пропустити граничні терміни сплати податків та подання звітності, передплата на програмний продукт функціонує протягом року (рис. 2.4).

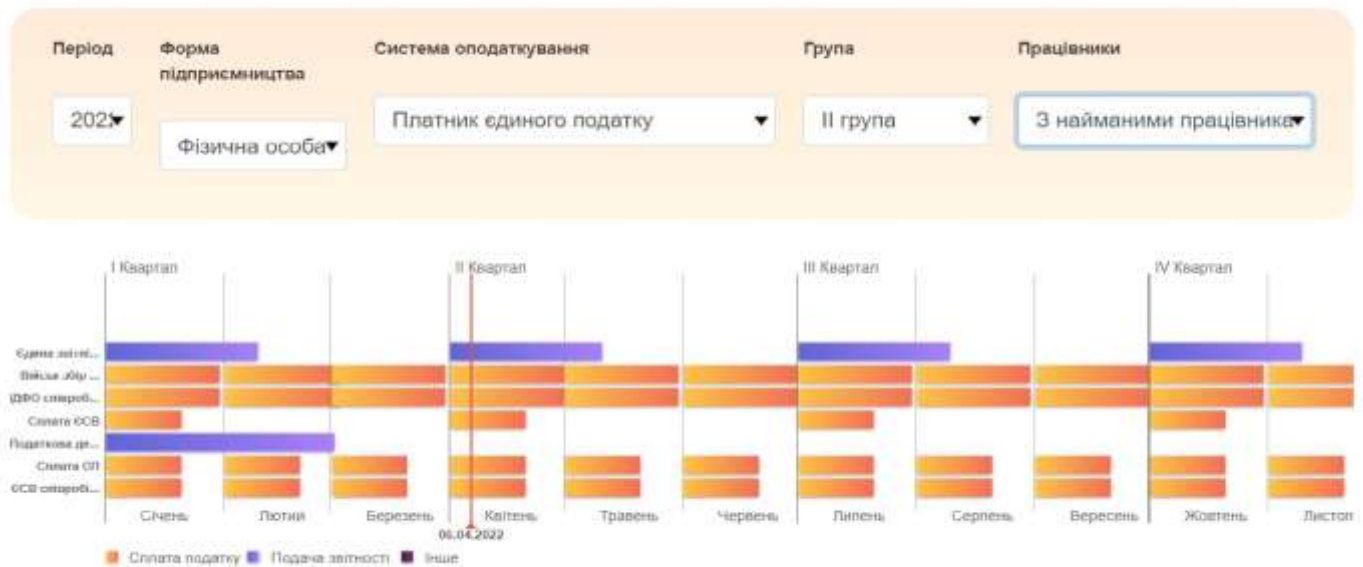

Рис. 2.5 Податковий календар звітності ФОП

Основними напрямками розвитку спрощеної системи оподаткування та звітності в Україні повинно стати:

- 1) відкриття окремої державної програми пільгового кредитування суб'єктів малого підприємництва
- 2) вдосконалити загальну систему оподаткування, тобто спростити ведення діяльності підприємців на такій системі оподаткування;
- 3) заміна всі форми звітності, подача звіту не частіше один раз в квартал;
- 4) створення центрів для суб'єктів малого підприємництва які будуть надавати консультаційні послуги, за допомогою яких буде відбуватися відкриття власної справи;
- 5) збільшення відповідальності суб'єктів малого підприємництва у разі порушення ними правил

Рисунок 2.6 Організація спрощеної системи оподаткування на підприємстві

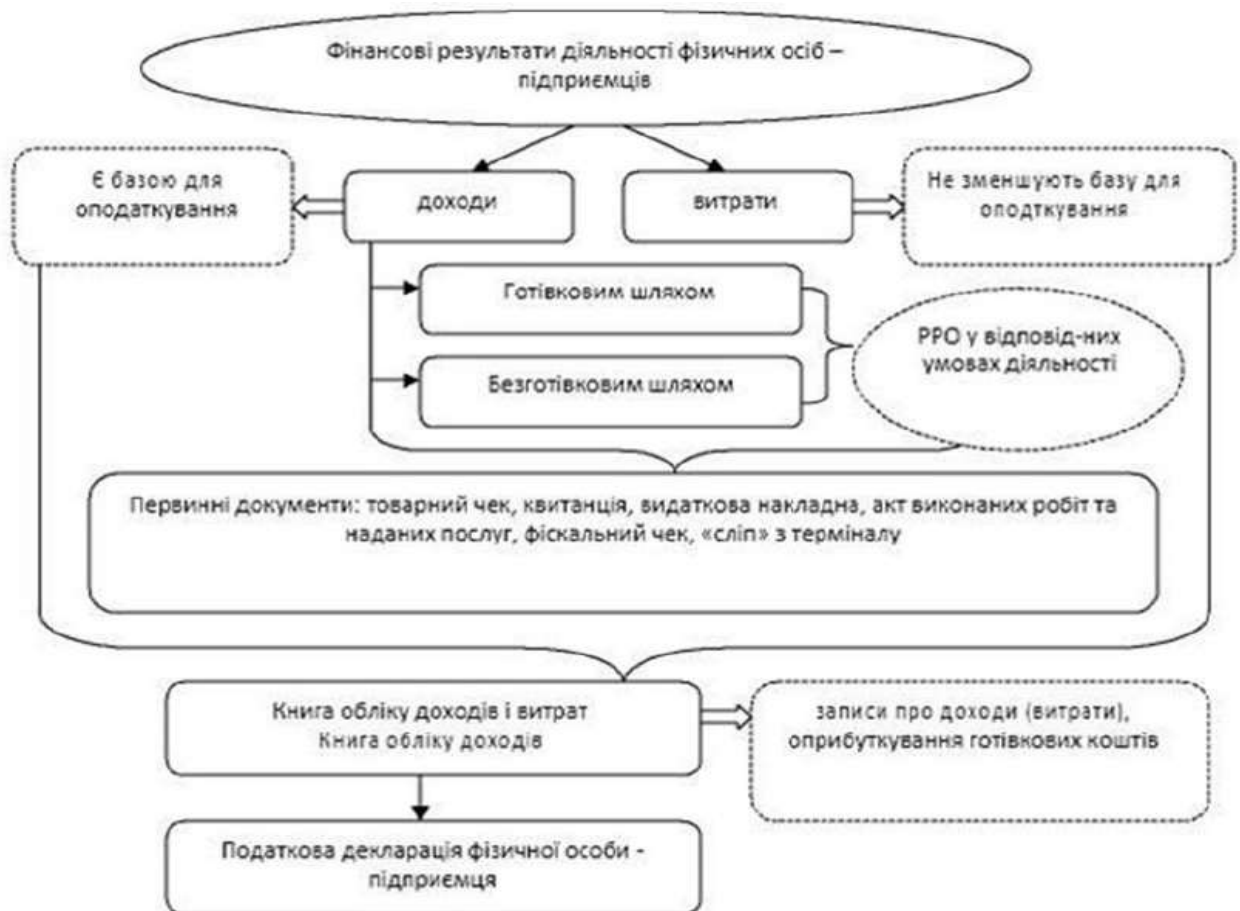

Рис. 2.7 Алгоритм заповнення податкової декларації

Таким чином, формування фінансових результатів визначається широким колом факторів, які відбивають усі аспекти фінансово-господарської діяльності підприємств. При цьому недоцільно і неможливо поділяти ці фактори на основні та другорядні. Кожен з них може як забезпечити високий рівень прибутку, так і спричинити істотні збитки.

Формування фінансових результатів є дуже важливим показником діяльності господарюючих суб'єктів, результат яких може бути позитивним (прибуток) або негативним (збиток). Саме це визначає ефективність діяльності підприємства. Для формування фінансових результатів треба правильно відображати мету діяльності, доходність підприємства, аналізувати зміни показника прибутку. Якісне планування та правильність управлінських рішень дає змогу підвищувати показники фінансового результату та задовольняти потреби груп управління, а також отримувати більш достовірну інформацію про фінансовий стан підприємства.

Висновки до розділу 2

В сучасних умовах господарювання основна мета кожного підприємства полягає в отриманні високого прибутку як основного власного джерела формування фінансових ресурсів та створення умов для забезпечення безперервного процесу відтворення. Все це повинно здійснюватися при мінімальних витратах. Позитивний фінансовий результат діяльності сприяє зміцненню фінансової стійкості та інвестиційної привабливості, що, відповідно, покращує подальшу перспективу розвитку підприємства.

Достовірний облік фінансових результатів господарювання є одним з найважливіших показників життєдіяльності підприємства в цілому. В ході дослідження було обґрунтовано сутність таких понять як «фінансові результати», «доходи», «витрати» та надано їхню характеристику. Здійснено аналіз теоретичних основ формування обліку фінансових результатів діяльності підприємств відповідно до міжнародних та національних стандартів бухгалтерського обліку, що дозволило виявити розбіжності окремих положень.

Наведено структурно-логічну схему визначення доходів та заповнення податкової декларації ФОП. Запропоновано підхід до удосконалення алгоритму розрахунків.

На підставі вивчення загальних підходів до систематизації доходів залежно від видів діяльності розглянуто склад доходів підприємства і наведено їх класифікацію. Обґрунтовано доцільність використання чіткого розподілу доходів, витрат і фінансових результатів за видами діяльності для складання звіту про фінансові результати, що забезпечує узгодженість з іншими формами фінансової звітності. Ця узгодженість дасть змогу досягти комплексного підходу до складання фінансової звітності, а також підвищити оперативність отримання інформації внутрішніми та зовнішніми користувачами.

РОЗДІЛ 3 КОНТРОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ПІДПРИЄМЦЯ НА ПРИКЛАДІ ФОП БІЖКО В.М.

3.1 Контроль та діяльність фізичної особи підприємця

Документальна позапланова перевірка з підстав, визначених у підпункті 78.1.7 пункту 78.1 статті 78 цього Кодексу, для фізичних осіб — підприємців, які не мають найманих працівників, проводиться у строк, визначений абзацом першим цього пункту, за наявності за два останні календарні роки одночасно таких умов: платником податку подано податкову декларацію про відсутність доходів від провадження господарської діяльності; платник податку не зареєстрований як платник податку на додану вартість; в контролюючих органах відсутня податкова інформація щодо: використання платником податку найманої праці фізичних осіб; відкритих платником податку рахунків у банках та інших фінансових установах.

Тривалість документальної позапланової перевірки не повинна перевищувати 15 робочих днів для великих платників податків, щодо суб'єктів малого підприємництва – 5 робочих днів, для фізичних осіб – підприємців, які не мають найманих працівників, за наявності умов, визначених в абзацах третьому – восьмому п. 82.2 ст. 82 ПКУ, – 3 робочі дні, інших платників податків – 10 робочих днів. Продовження строків проведення документальної позапланової перевірки можливе за рішенням керівника контролюючого органу не більш як на 10 робочих днів для великих платників податків, щодо суб'єктів малого підприємництва – не більш як на 2 робочих дні, інших платників податків – не більш як на 5 робочих днів [27].

Контролюючий орган може призначити та провести документальну перевірку фізичної особи – платника податків (зокрема, у зв'язку з припиненням підприємницької діяльності) на підставі відомостей отриманих від органу державної реєстрації про припинення підприємницької діяльності, поданої до контролюючого органу за основним місцем обліку фізичною особою, яка

здійснювала незалежну професійну діяльність заяви за формою № 8-ОПП або на підставі поданої заяви платника податків про проведення перевірки.

Підставою для зняття фізичної особи – підприємця з обліку у відповідному контролюючому органі є відомості про державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичною особою – підприємцем за її рішенням, або за судовим рішенням, або у разі її смерті, або оголошення її померлою, або визнання її безвісно відсутньою, а також відомості відповідної реєстраційної картки (абзац перший п.п. 1 п. 11.18 розд. XI Порядку № 1588).

Підтвердженням припинення незалежної професійної діяльності є відомості (витяг) відповідного реєстру, до якого вноситься інформація про державну реєстрацію такої діяльності, щодо припинення, або зупинення, або зміни організаційної форми відповідної діяльності з незалежної (індивідуальної) на іншу. Після державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізична особа продовжує обліковуватись у контролюючих органах як фізична особа – платник податків, яка отримувала доходи від провадження підприємницької діяльності (абзац перший п.п. 6 п. 11.18 розд. XI Порядку № 1588). Якщо після припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця залишилися незакритими його рахунки у фінансових установах (крім рахунків, відкритих для зарахування коштів на вимогу фізичних осіб), контролюючий орган доводить до відома цих установ таку інформацію, повідомляє дату та номер відповідного запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, а також дату зняття з обліку платника податків у контролюючому органі (п.п. 7 п. 11.18 розд. XI Порядку № 1588) [28].

Контролюючі органи можуть також запрошувати платників податків для проведення перевірки дотримання податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, до контролюючих органів. Документальна перевірка може проводитися у приміщенні податкового органу за бажанням платника податків.

Письмові повідомлення про такі запрошення направляються платникам податків рекомендованими листами з повідомленням про вручення або особисто вручаються платникам податків або їх законним чи уповноваженим представникам, в яких зазначаються підстави запрошення, час і дата, на яку запрошується платник податків (представник платника податків), а також місцезнаходження проведення перевірки (абзац перший п. 1.3 розд. I Порядку № 395). Враховуючи вищевикладене, контролюючий орган може призначити та провести документальну перевірку фізичної особи – платника податків (зокрема, у зв'язку з припиненням підприємницької діяльності) на підставі відомостей отриманих від органу державної реєстрації про припинення підприємницької діяльності, поданої до контролюючого органу за основним місцем обліку фізичною особою, яка здійснювала незалежну професійну діяльність заяви за формою № 8-ОПП або на підставі поданої заяви платника податків про проведення перевірки [29].

Право на зайняття підприємницькою діяльністю на території України мають громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства. Це право може бути обмежене лише у випадках, передбачених Конституцією та законами України (наприклад, не допускаються до зайняття підприємницькою діяльністю депутати, посадові і службові особи органів державної влади та органів місцевого самоврядування, нотаріуси, посадові особи органів прокуратури, суду, державної безпеки, внутрішніх справ тощо). Фізична особа здійснює своє право на підприємницьку діяльність за умови її державної реєстрації в порядку, встановленому законом. Інформація про державну реєстрацію фізичних осіб-підприємців є відкритою. Якщо особа розпочала підприємницьку діяльність без державної реєстрації, уклавши відповідні договори, вона не може оспорювати ці договори на тій підставі, що вона не є підприємцем [30].

Недооцінка ролі планових та їх співвідношення з одержаними фактичними показниками може призвести до значного перевитрачання ресурсів за всіма бізнес-процесами і в цілому спричинить недоотримання частини очікуваного

чистого прибутку. Перевагами SWOT-аналізу є: систематизація знань про внутрішні та зовнішні фактори, що впливають на процес стратегічного планування; визначення конкурентних переваг та формування стратегічних пріоритетів; періодична діагностика ринку та ресурсів фірми. Вважаємо, що саме застосування swot-аналізу дозволить виявити основні конкурентні переваги бізнесу, тому можливі сильні і слабкі сторони функціонування ФОП наведено в таблиці 3.1

Таблиця 3.1

Сильні та слабкі сторони ФОП

№ з/п	Характеристики діяльності для порівняння	Сильні сторони (переваги)	Слабкі сторони (недоліки)
1	Бізнес-план	Деталізований	Відсутній або недеталізований
2	Ціна продуктів	Нижче, ніж у конкурентів	Вище, ніж у конкурентів
3	Якість продуктів	Висока	Низька
4	Персонал	Кваліфікований	Без досвіду роботи
5	Право власності на офіс	Власний	Орендований
6	Розташування офісу	Вдале, зручне для клієнтів	Не вдале, поряд з конкурентами
7	Радіус обслуговування за географією	Широкий (збільшення клієнтів призведе до додатного абсолютного приросту чистого доходу)	Вузький (зменшення клієнтів, сформує від'ємний абсолютний приріст чистого доходу)
8	Асортимент послуг (робіт)	Широкий	Вузький
9	Унікальні (ексклюзивні, оригінальні) продукти	Наявні (попит може навіть перевищити пропозицію, що вплине в подальшому на збільшення обсягів випуску та призведе до зростання обсягів реалізації)	Відсутні (ризик зменшення попиту на продукти через наявну конкуренцію на ринку)
10	Рівень техніко-технологічного оснащення	Високий або достатній (збільшення продуктивності обладнання, висока якість виготовлених продуктів)	Низький (ймовірність виникнення браку, простоїв, зменшення продуктивності праці)
11	Реклама	Наявна	Відсутня
12	Мотивація працівників	Наявна	Відсутня

Можна визначити основні сильні сторони діяльності, які підвищують інвестиційну привабливість бізнес-проекту ФОП: унікальність, асортимент, ціна і якість продуктів, кваліфікація персоналу та мотивація до роботи [31]. Розглянемо характеристику можливостей і загроз діяльності, що потрібно

врахувати при побудові стратегії, які виступають ймовірними перспективами розвитку бізнесу (табл 3.2)

Таблиця 3.2

Можливості і загрози діяльності ФОП

<i>№ з/п</i>	<i>Фактор впливу</i>	<i>Можливості</i>	<i>Загрози</i>
1	Клієнтська база	Її розширення та налагодження довгострокових партнерських відносин	Скорочення кількості клієнтів
2	Розширення асортименту послуг (робіт)	Захоплення нового сегменту ринку	Нестача кваліфікованих кадрів для виконання цього завдання
3	Економічні умови ведення бізнесу	Поліпшення призведе до зростання обсягів діяльності	Погіршення призведе до скорочення обсягів діяльності
4	Нестабільна платоспроможність клієнтів	Зростання призведе до збільшення обсягів реалізації	Зниження призведе до зменшення обсягів реалізації або зростання дебіторської заборгованості. Для збереження контингенту клієнтів доведеться знизити ціни
5	Розширення обсягів діяльності	Достатня чисельність кваліфікованих кадрів	Нестача кваліфікованих кадрів
6	Цінова конкуренція	Зменшення цін при збільшенні обсягів діяльності	Зниження цін у конкурентів

При веденні бізнесу слід постійно розширювати клієнтську базу, розширювати асортимент та при формуванні ціни враховувати платоспроможність потенційних споживачів і динаміку цін на ринку. Отже, застосування swot-аналізу діяльності ФОП дозволило визначити специфічні риси бізнесу, що впливають на формування фінансового результату, особливості цінової політики відповідно до ситуації на ринку, лояльності споживачів до продукту відповідно до досягнутого рівня якості [32]. Стратегічний аналіз фінансових результатів ФОП на основі оцінки можливостей та загроз створює умови для ефективного використання ресурсного потенціалу та зменшення перешкод для досягнення планових обсягів виробництва та реалізації. Перспективами досліджень є розробка алгоритму управління фінансовими результатами ФОП для вибору оптимальної системи оподаткування залежно від вимог чинного законодавства до основного виду діяльності, одержаних доходів, чисельності найманих осіб та розміру їх заробітної плати [33].

3.2 Реалізація податкових підходів та контролю у ФОП

Податковий контроль є самостійним напрямом державного фінансового контролю. Характерним для нього є певний етап фінансової діяльності — стадія мобілізації коштів до публічних грошових фондів. Забезпечення режиму суворого дотримання приписів норм податкового законодавства зобов'язаними суб'єктами податкових правовідносин є головною метою податкового контролю. Від ступеня ефективності контрольної діяльності органів, що здійснюють податковий контроль, безпосередньо залежить рівень доходів бюджетів та державних цільових фондів. Податковий контроль виступає запорукою задоволення публічних майнових інтересів та вагомим чинником соціально-економічної стабільності держави, її фінансової безпеки. Податковий контроль слід розглядати як функцію державного управління податковою системою. Діяльність контролюючих органів щодо забезпечення додержання податкового законодавства значною мірою визначає ефективність реалізації податкової політики держави та функціонування всієї податкової системи [34].

Досліджуючи системний характер податкового контролю як складового елемента державного управління податковою сферою, в його структурі виокремлюють кілька основних елементів: суб'єкт податкового контролю; об'єкт контролю; форми і методи (методики) контролю; документи контролю; заходи податкового контролю та порядок їх здійснення.

якщо фіскали ідуть на перевірку до фізособи — колишнього ФОП, то провести позапланову документальну перевірку вони можуть тільки протягом строків давності, визначених у ст. 102 ПКУ, а це — 1095 днів. Отже, якщо строк давності минув, то фіскали уже завітати до вас із перевіркою не зможуть. Це не стосується тільки випадку, коли ФОП ніколи не звітував. Відповідно до п. 102.2 ПКУ строк давності не починає спливати, якщо податкову декларацію за період, протягом якого виникло податкове зобов'язання, не було подано [35]. Ми ж будемо говорити про випадок, коли ФОП все-таки декларацію подавав. У цьому випадку починати відлік строку давності слід із: — граничного строку подання декларації; — граничного строку сплати зобов'язання, нарахованого

податківцями; — подання уточнюючого розрахунку; — фактичного подання декларації (якщо вона подана пізніше). Таким чином, розпочинати відлік строку давності слід з дати подання декларації чи сплати зобов'язань за минулі періоди.

До того ж донарахування грошових зобов'язань (у частині податків і зборів) теж обмежується 1095 днями (звичайно ж, крім випадків, коли ФОП взагалі ніколи не звітував). Тому чим довше ФОП не беруть на перевірку, тим менше у фіскалів шансів донарахувати йому зобов'язання та застосувати санкції.

Контролюючий орган має право провести перевірку та самостійно визначити суму грошових зобов'язань платника податків у випадках, визначених цим Кодексом, не пізніше закінчення 1095 дня (2555 дня у разі проведення перевірки контрольованої операції відповідно до статті 39 цього Кодексу), що настає за останнім днем граничного строку подання податкової декларації, звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації, визначеної п. 133.4 цього Кодексу, та/або граничного строку сплати грошових зобов'язань, нарахованих контролюючим органом, а якщо така податкова декларація була надана пізніше, – за днем її фактичного подання. Якщо протягом зазначеного строку контролюючий орган не визначає суму грошових зобов'язань, платник податків вважається вільним від такого грошового зобов'язання (в тому числі від нарахованої пені), а спір стосовно такої декларації та/або податкового повідомлення не підлягає розгляду в адміністративному або судовому порядку. У разі подання платником податку уточнюючого розрахунку до податкової декларації контролюючий орган має право визначити суму податкових зобов'язань за такою податковою декларацією протягом 1095 днів з дня подання уточнюючого розрахунку [36].

Грошове зобов'язання може бути нараховане або провадження у справі про стягнення такого податку може бути розпочате без дотримання строку давності, зазначеного вище, якщо:

- 1) податкову декларацію за період, протягом якого виникло податкове зобов'язання, не було подано;

2) посадову особу платника податків (фізичну особу – платника податків) засуджено за ухилення від сплати зазначеного грошового зобов'язання або у кримінальному провадженні винесено рішення про його закриття з nereабілітуючих підстав, яке набрало законної сили.

Триває планова перевірка у підприємця 10 робочих днів. Що можуть перевірити:

- як сплачуєте податки й збори: вчасно чи ні, правильність нарахування — чи не приховуєте чого-небудь;
- якщо маєте справу з валютою, як дотримуетесь валютного законодавства; якщо є працівники: чи подавали повідомлення в ДПС про прийняття на роботу, чи оформлені трудові відносини;
- звітність: за себе, за найманих працівників;
- первинка: мова про всі документи, пов'язані з нарахуванням і сплатою податків, — які підтверджують ваші доходи та витрати (для ФОП на загальній системі), як ведете книгу обліку, КОРО тощо;
- зустрічна перевірка: податкова може запитати документи щодо контрагентів, яких перевіряє;
- як виконуєте інші вимоги законодавства, які контролює ДПС.

Часті порушення, що виявляють планові перевірки У ФОП на спрощеній системі:

- 1) Декларування не всієї суми підприємницького доходу;
- 2) Перевищення ліміту доходу для перебування на 1–3-й групах ЄП;
- 3) Неправильне визначення обсягу доходу при використанні РРО та еквайрингу;
- 4) Нереєстрація / несвоєчасна реєстрація платником ПДВ у разі перевищення обсягу операцій із поставки товарів, 1 млн грн (п. 183.4 ПКУ);
- 5) Порушення при здаванні власної нерухомості в оренду (на 1-й групі не можна, а для 2-ї та 3-ї є ліміти);
- 6) ФОП надав поворотну фіндопомогу юрособі або іншому ФОП, що заборонено на спрощеній системі;

7) Надання послуг юрособам тими ФОП, у яких це під заборонаю (1-а група надає послуги тільки населенню, а 2-а — населенню і платникам ЄП, юрособам на ЗС — не можна).

Оскарження результатів перевірки Якщо ваші аргументи не вплинули на рішення податкової й контролери залишили в силі свій висновок, повідомлення-рішення можна оскаржити вже в адміністративному або судовому порядку.

Адміністративне оскарження. Підприємець має право подати скаргу в орган ДПС вищого рівня відносно податкової, яка проводила перевірку. На це у вас є 10 календарних днів з моменту одержання повідомлення-рішення або іншого рішення податківців, яке оскаржується (п. 56.3 ПКУ, Порядок № 916). ДПС розгляне скаргу й надасть вам відповідь протягом 20 календарних днів з моменту одержання скарги, строк можуть і продовжити, але не більше ніж до 60 к. д. (п.п. 56.8–56.9 ПКУ). Рішення вам надішлють поштою з повідомленням або вручать під підпис. Якщо скаргу в ці строки не розглянуть, вона вважається повністю задоволеною на користь підприємця з дня, що йде за останнім днем строків.

Судове оскарження. Оскаржити податкове рішення можна в адміністративному суді, навіть якщо до цього не оскаржили в адмінпорядку в податковій вищого рівня. Зробити це можна протягом 1095 днів із моменту вручення податкового повідомлення-рішення (ст. 122 КАС, ст.ст. 56, 102 ПКУ).

Висновки до розділу 3

Малий бізнес небезпідставно вважають найбільш чутливим до струсів і катаклізмів сегментом економіки. І не лише в Україні. Тому в умовах фінансово коронавірусної турбулентності одними з перших антикризових кроків у багатьох державах стали заходи, спрямовані саме на забезпечення виживання дрібного підприємництва.

Верховною Радою України був прийнятий закон України №351 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо додаткової підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)». Відповідно до даного закону було продовжено такі карантинні заходи для ФОП: 1. не застосовуються штрафні санкції за ЄСВ – порушення, вчинені щодо періодів з 1 березня, включаючи несвоєчасну сплату (несвоєчасне перерахування) ЄСВ, неповну сплату або несвоєчасну сплату суми ЄСВ одночасно з видачею сум виплат, на які нараховується внесок, несвоєчасне подання ЄСВ - звітності; 2. не нараховується пеня платникам ЄСВ; 3. діє мораторій на проведення документальних перевірок правильності нарахування, обчислення і сплати ЄСВ; 4. призупиняються документальні перевірки правильності нарахування, обчислення і сплати ЄСВ, які були розпочаті до 18 березня 2020 року й так і не були завершені. Присмна несподіванка очікує в Законі № 591 ФОП (у тому числі на єдиному податку), незалежних професіоналів, а також членів фермерського господарства. Річ у тому, що: такі особи звільняються від нарахування, обчислення і сплати ЄСВ, у частині сум, що підлягають нарахуванню, обчисленню і сплаті такими особами за себе, причому за періоди не лише з 1 березня по 30 квітня, але й з 1 по 31 травня 2020 року; періоди (березень, квітень, а тепер і травень 2020 року), за які такі особи не платили страхові внески, включаються до їх страхового стажу (незважаючи на звільнення від ЄСВ). Вважається, що страхові суми були сплачені у розмірі мінімального страхового внеску. Водночас цим особам ніхто не забороняє добровільно сплатити ЄСВ за себе.

Кабінетом Міністрів України прийнято рішення щодо забезпечення додаткових соціальних гарантій на період карантину для фізичних осіб-підприємців, які мають дітей, та людей, які втратили роботу та зареєструвались у центрі зайнятості як безробітні. Відповідну постанову "Деякі питання соціальної підтримки сімей з дітьми", розроблену Міністерством соціальної політики, прийнято на засіданні Уряду 22 квітня 2020 року. Відповідно до цієї постанови, запроваджується наступне:

1. Запроваджено виплату допомоги на дітей фізичним особам-підприємцям, які належать до першої і другої групи платників єдиного податку та сплачували ЄСВ, на період карантину та на один місяць після дати його відміни. Таку допомогу отримає приблизно 300 тисяч сімей. Вона надаватиметься на кожну дитину до 10 річного віку у розмірі прожиткового мінімуму: для дітей віком до 6-ти років – 1779 грн.; для дітей віком від 6-ти до 10-ти років – 2218 гривень. 2. Змінено підхід до розрахунку сукупного доходу сім'ї при визначенні права на державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям для осіб, які під час карантину стали безробітними. Так, до доходу не буде враховуватись отримана заробітна плата, а лише допомога по безробіттю. Цією підтримкою буде охоплено приблизно 100 тисяч громадян. Середньомісячній розмір допомоги для малозабезпеченої сім'ї, в якій виховуються неповнолітні діти, становитиме від 2800 до 3020 гривень. 3. Збільшено з двох до трьох місяців термін простроченої заборгованості з оплати житлово-комунальних послуг одержувачами житлових субсидій та пільг, за наявності якої житлова субсидія не призначається [4]. Пропозицій щодо того, як зберегти малий і середній бізнес, зокрема, ФОП, в умовах карантину, багато. І від окремих підприємців, й від бізнес-спілок, асоціацій, економістів та політичних експертів, і просто від "співчутливих" громадян.

Спробуймо їх узагальнити:

1. Поширити дію положення щодо звільнення ФОП від сплати ЄСВ і на найманих працівників. "В ідеалі" – скасування сплати ЄСВ і ПДФО до кінця

року. Незалежно від того, коли закінчиться карантин. Умова отримання таких преференцій – збереження бізнесом робочих місць.

2. Простимулювати за рахунок бюджетних субвенцій місцеву владу ухвалювати рішення про зменшення розміру єдиного податку для фізичних осіб підприємців, котрі використовують 1 і 2 групи спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності.

3. Звільнити від оподаткування податком на прибуток сфери, які найбільш постраждали від “коронавірусних” обмежень: заклади культури (кінотеатри, розважальні майданчики тощо), туристичні фірми, підприємства, що займаються міжміськими пасажирськими перевезеннями.

4. Запровадити – принаймні на час карантину – податкові канікули зі сплати інших податків та зборів. За винятком ренти, акцизів і митних платежів.

5. Надати часткові компенсації втрат роботодавцям і працівникам. Зокрема, через державні кредити і держзамовлення, що допоможе бізнесу швидше «оговтатися» після кризи.

6. Стимулювати орендодавців знижувати вартість оренди, надаючи їм певні податкові преференції.

ВИСНОВКИ

Підприємства та ФОП, що використовують спрощену систему оподаткування, отримують за її допомогою стимули для розвитку власного бізнесу. Ефективність спрощених режимів оподаткування підтверджується щорічним збільшенням платежів у бюджет. Розмір надходжень єдиного податку від суб'єктів малого підприємництва – «єдинників» до бюджету за останні п'ять років має тенденцію до збільшення.

Мною був здійснений аналіз діяльності ФОП «Біжко В.М.». Для аналізу господарської діяльності підприємства найбільш узагальнюючим показником є прибуток. Прибуток підприємства – головне джерело збільшення обсягу фінансових ресурсів. Фінансовий стан підприємства не може бути стійким, якщо воно не одержує прибутку в розмірах, які забезпечують необхідний приріст фінансових ресурсів, насамперед для фінансування заходів, спрямованих на зміцнення технічної бази і соціальної сфери; тим більше він не може бути стійким, якщо підприємство працює збитково.

Збиткова робота підприємства веде до зменшення, проїдання його фінансових ресурсів, передусім статутного капіталу. Провівши аналіз підприємства, можна зробити висновок, що підприємство працює ефективно, але за останні місяці трішки знизило свою ефективність. Для підвищення ефективності застосування спрощеної системи оподаткування на підприємстві в першу чергу необхідно зменшити витрати часу і коштів суб'єктів підприємницької діяльності на ведення обліку та сплату податків. Спрощена система оподаткування забезпечує розвиток малих підприємств, які в свою чергу розвивають економіку країни.

Розвиток малого бізнесу є найбільш ефективним інструментом ринкового реформування економіки. Для усунення недоліків спрощеної системи оподаткування необхідно, перш за все, внести зміни до законодавства та прийняти Податковий кодекс, який містить значні вдосконалення даної системи. Зокрема, необхідно реалізувати заходи комплексного реформування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. Доцільним є встановлення

«прогресивної» шкали ставок оподаткування для різних обсягів виручки платника єдиного податку. Вітчизняна практика та світовий досвід вказують на необхідність вдосконалення існуючої системи оподаткування малого бізнесу в Україні. Серед широкого кола дослідників спрощеної системи оподаткування малих підприємств все частіше лунають пропозиції щодо її удосконалення.

На рівні з цими проблемами існують також проблеми де державі необхідно збільшити свій регулятивний вплив на підприємництво, дана проблематика гостро відчувається в ліцензуванні та сертифікації, законодавство яких є на даний момент застарілим та неефективним, що приводить до зловживань підприємствами та наносить шкоду екології, життю та здоров'ю людей. Вирішенням даних проблем дозволить збільшення росту ВВП України, покращить рівень життя людей, екологію країни, підвищить захист прав та інтересів підприємництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2013 р. № 436-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996-14 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
3. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 р. № 1576-12 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.
4. Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24.06.2004 р. № 1877-4 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1877-15>.
5. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» від 15.05.2003 р. № 755-4 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
6. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22.05.2003 р. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / офіційний веб-сайт Верховної Ради України. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.
7. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.1994 р. №4004-12 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] / офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4004-12>.
8. ПКУ — Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.

9. Закон № 441 — Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців» щодо спрощення реєстрації осіб як платників податків» від 05.09.2013 р. № 441-VII.

10. Закон № 657 — Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо обліку та реєстрації платників податків та удосконалення деяких положень» від 24.10.2013 р. № 657-VII.

11. Закон № 755 — Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб і фізичних осіб — підприємців» від 15.05.2003 р. № 755-IV

12. Наказ № 98 — наказ Міністерства праці та соціальної політики України «Про затвердження форм документів для реєстрації роботодавців у відділеннях Фонду соціального захисту інвалідів і виконання ними нормативу робочих місць для працевлаштування інвалідів» від 14.03.2007 р. № 98.

13. Слишинська А. А. Фізична особа-підприємець, як суб'єкт підприємницької діяльності //Наукові розробки молоді на сучасному етапі. – Київський національний університет технологій та дизайну, 2017.

14. Пешкова А. К. Удосконалення імпортової діяльності фізична особа підприємець «Пешкова Людмила Григорівна». – 2020.

15. Фінанси: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни для студентів нефінансових спеціальностей/ О.Р. Романенко, Л.П. Даниленко, Л.П. Гладченко, А.А. Славкова, М.А. Гапонюк - К.: КНЕУ, 2009. - 146 с.

16. Новік О.І. Тлумачення поняття «податкове навантаження» у вітчизняній та зарубіжній літературі / О.І. Новік // Податкове навантаження та його оцінка розвитку. 2015. - С. 756.

17. Ожогіна Н. Удосконалення системи оподаткування в Україні на шляху до Євроінтеграції [Електронний ресурс] Наукові конференції. Київ.

18. Опарін В.М. Домінанти та пріоритети фінансового вирівнювання в Україні / В. М. Опарін. // Фінанси України. – 2015. – № 6. – С. 29–43. 55. Опарін

В.М. Сучасна Українська наукова школа публічних фінансів / В. М. Опарін, В. М. Федосов, П.І. Юхименко // Фінанси України. – 2015. – № 11. – С. 7–40.

19. Опарін В.М. Українська класична школа публічних фінансів / В. М. Опарін, В. М. Федосов, П.І. Юхименко // Фінанси України. – 2015. – № 10. – С. 7–31. 57. Опарін В.М. Українська національна наукова школа фінансів: теоретико-методологічні підходи / В. М. Опарін, В. М. Федосов, П.І. Юхименко // Фінанси України. – 2015. – № 9. – С. 19–44.

20. Оподаткування суб'єктів малого підприємництва в Україні / О. О. Фурсін, М. В. Ляшко // Держава та регіони. Сер. : Економіка та підприємництво. - 2014.

21. Паєнтко Т.В. Інституціоналізація фіскального регулювання фінансових потоків: монографія . – К.: «ДКС центр», 2013. – 294 с.

22. Податкова реформа 2016 - фіскальна лібералізація [Електронний ресурс]: Фінбаланс. - Режим доступу: [http://12 //finbalance.com.ua/news/Podatкова-reforma-vaki-novatsi-zaproponu-nardepamu-vivtorok-fiskalniv-komitet-VR](http://12.finbalance.com.ua/news/Podatкова-reforma-vaki-novatsi-zaproponu-nardepamu-vivtorok-fiskalniv-komitet-VR)

23. Податкова система України: тренінг-курс : навч. посіб. / О. М. Тимченко, Ю. В. Сибірянська, С. М. Кокшарова, А. В. Пислиця та ін. ; за заг. ред. О. М. Тимченко; передм. Т. І. Єфименко. – К. : ДННУ „Акад. фін. управління», 2012. – 656 с.

24. Податкова система: навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисц./ [В. К. Хлівний, О. М. Тимченко, Ю. В. Сибірянська, А. В. Пислиця та ін.]. ; кер. авт. кол. В. К. Хлівний. – К. : КНЕУ, - 2014. – 372 с.

25. Податкова система: практикум./ [В. К. Хлівний, Ю. В. Сибірянська, А. В. Пислиця, М. Б. Кондратенко та ін.]. ; кер. авт. кол. В. К. Хлівний. – К. : КНЕУ, - 2014. – 486 с.

26. Вплив податкового кодексу України на розвиток малого підприємництва: експертні оцінки на етапах обговорення, прийняття та внесення змін / В.І. Ляшенко, А.А. Просуленко // Вісник економічної науки України. - 2016. - № 2 (20). - С. 93-111.

27. Волохова М.П., Система оподаткування – головний важіль розвитку малих підприємств, УДК 336.027

28. Гармонізація податкового законодавства: Українські реалії: Монографія / Г.М. Білецька, М.В. Кармаліта, М.О. Куц та ін. - К.: Алерта, 2012.

29. Герасимчук Л. С., Оподаткування малого бізнесу в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку, Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки, №5/2013 217 УДК 336.02(339.9)

30. Гловацька В.В. Підприємництво та його соціально-економічна сутність / В.В. Гловацька // Економіка АПК.- 2015.- № 12.- С. 57-64.

31. Офіційний сайт Держаної казначейської служби України [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <http://www.treasury.gov.ua>

32. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

33. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/>

34. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <https://www.minfin.gov.ua/>

ВІДГУК
на кваліфікаційну роботу бакалавра
студентки групи 071-19ск-1 спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Лозової Тетяни Вікторівни

на тему

«Облік і контроль фізичної особи-підприємця (на прикладі ФОП Біжко В.М.)»

Мета написання дипломної роботи полягає у визначенні особливостей як теоретичних так і практичних аспектів обліку та контролю, у сфері торгівельної діяльності в умовах розвитку галузі.

Предметом дослідження є ведення обліку та проведення контролю у фізичної особи – підприємця.

Об'єктом дослідження є організація обліку та контролю у фізичній особи - підприємця на прикладі Біжко В.М.

Підприємництво грає велику роль у розвитку держави, зокрема і України, впливаючи на економічну, соціальну та політичну сфери повсякденного життя кожного з нас. Сьогодні підприємницька діяльність є великою перспективою для країни та її економічного зростання, покращення рівня життя та соціального забезпечення українців. Маючи такий колосальний вплив держава повинна забезпечити державне регулювання інституту підприємництва для уникнення зловживань та порушень з боку бізнесу. Тому важливо визначити що собою являє підприємницька діяльність та яким чином даний феномен регулюється чинним законодавством.

Тема кваліфікаційної роботи цілком відповідає її змісту та тексту і розкрита в повному обсязі. У кваліфікаційній роботі розглянуто функціонування фізичної особи-підприємця в умовах господарювання.

Найбільший інтерес складають напрями вдосконалення обліку та контролю діяльності фізичної особи підприємця. Організація внутрішньої дисципліни обліку й перевірки дотримання податкового законодавства й сплати податків.

Ці напрацювання і рекомендації забезпечують практичну значущість роботи та забезпечують отримання актуальної інформації про залишки товару на складі в «онлайн» режимі, оптимізують товарні потоки на складі; здійснюють контроль та оптимізацію роботи складського персоналу, забезпечують цілодобове оновлення актуальних даних про товари для потенційних замовників.

В цілому робота відповідає загальним вимогам до змісту та оформлення кваліфікаційних робіт бакалаврів. Робота написана економічно грамотно, тему повністю розкрито, наведені вдалі пропозиції та рекомендації. Достатньо ілюстрована таблицями і схемами.

Дипломна робота виконана на високому рівні, може бути допущена до захисту та заслуговує оцінки “_____”.

Науковий керівник:

к.е.н. , доцент

(вчене звання, науковий ступінь)

Макурін Андрій Андрійович

(Прізвище, ім'я, по-батькові)

(Дата)

(Підпис)